

Kirjallisuutta.

Kalevalan Avain,

kirj. Pekka Ervast. 488 s., hinta 7: —, sid. 9: 50.

Tämä laaja ja, sanottakoon se kohta, syvälinen ja uusia uria aukova Kalevalatutkielma, jota tekijän lähellä olevat ovat jo vuosikausia odottaneet, on äskettäin ilmestynyt Teosofisen kustannusliikkeen kustantamana.

Kirjassa on 41 lukua, jakautuen 5 osaan: 1 Kalevala pyhänä kirjana, 2 Kalevalan mysteeritietoa, 3 Kalevalan sisäistä siveysoppia, 4 Kalevalan magiaa ja 5 Väinämöisen paluu. Kirjaan tutustuessamme huomaamme kohta, että se on tulos pitkäaikaisista ja syvällisistä tutkimuksista ja mietiskelyistä. Eikä se sivuuta tieteellisen Kalevalatutkimuksen tähän astisia saavutuksiakaan niitä huomioonottamatta. Siinä otetaan huomioon tiedemiesten tutkimukset, joista tekijä kuitenkin sanoo, että ne koskevat vain muodollista Kalevalaa, jotavastoin Kalevalan avain tunkeutuu Kalevalan sisäiseen henkeen. Siinä järjestelmällisesti näytetään muita pyhiä kirjoja rinnastamalla, kuinka Kalevala on pyhä kirja, jossa Kalevalan sankarien nimien ja tapausten taakse kätkeytyy suuria jumalallisia voimia ja henkistä tietoa ja viisautta. Erittäinkin kolme pääsankaria, väinämöinen, Ilmarinen ja Lemminkäinen esitetään monessa asteessa. Ensin nuo kolme nimeä varjostavat luovan, ylläpitävän ja hävittävän jumaluuden kolminaisuutta. Toiseksi edustavat nämä sankarit Kalevalan siveysopissa kuolemattoman ihmishengen kolminaisuutta, tahtoa, viisautta ja järkeä. Kolmanneksi edustavat nämä kolme sankaria eriaisteisia ja -tyyppisiä tietäjiä, opettajia. Lemminkäinen edusta tunnetta, rakkautta, jossa on hänen taikavoimansa. Hän kuuluu enemmän

atlantilaiseen, neljännän juurirodun sivistykseen, jolloin tunne oli etualalla. Ilmarinen edustaa toimivaa järkeä, kuuluen enemmän nykyiseen arjalaiseen sivistykseen. Ylinnä viisaudessa ja tiedossa on itse vanha Väinämöinen, esiintyen tietäjien tietäjänä, Ilmarisen ja Lemminkäisen opettajana. Paitsi näitä maailman jumaluuden ja ihmissielun mysterioita, esittää Kalevalan Avain vielä uuden ja merkillisen puolen Kalevalasta ja erittäinkin sen pääsankarista Väinämöisestä. Väinämöisenhän lupasi palata uuden Sammon saattajaksi. Nyt tekijä väittää Väinämöisen jo palanneen. Se tapahtui keskiajan lopussa, ja Mikael Agricola oli ensimmäisiä hänen inspireeraamiansa, uuden Suomen herättäjiä. Ja erittäin Elias Lönnrot oli valittu ase hänen kädessään. Kalevala oli ensimmäinen näyte ja perustus uudelle Sammolle. Sittenkin tämä Sampo on jatkuvasti vaurastunut suomalaisessa tieteessä, taiteessa ja kirjallisuudessa. Ja ehkä voisimme Kalevalan Avaimesta sanoa siinä taas lasketun perustuksen uudelle rakennukselle, uudelle Sammon temppelille. Niin syvällisesti ja uusia uria avaavasti siinä Kalevalaa käsitellään.

Ja kuka on Väinämöinen? Se on se merkillinen ja salaperäinen olento josta Pekka Ervast on myös puhunut kirjassaan „Suomen kansallishaltia”. Siksipä aikaansa seuraavan ja kansalliseen sivistykseen ja vastuunalaisuuteen heränneen suomalaisen olisikin seurattava rinnan näitä molempia Pekka Ervastian kirjoja, „Suomen kansallishaltiaa” ja „Kalevalan Avainta”.

J. R. H.

Turun Sanomat keskiviikko 24.1.1917, s. 7.